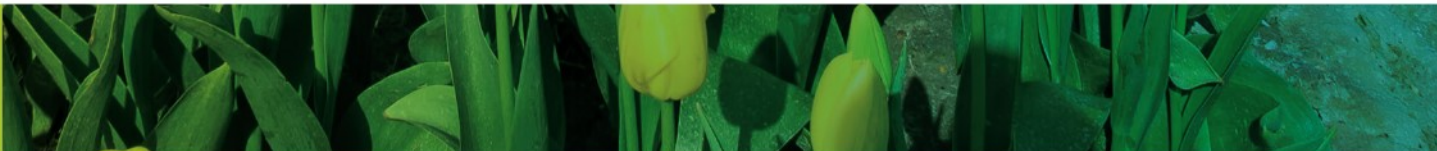

gemeente
Goeree-Overflakkee

Beantwoording vragen

Programmabegroting 2025

Inhoudsopgave

LEESWIJZER	3
BEANTWOORDING VRAGEN	4
VRAGEN NIET GERELATEERD AAN DE BEGROTING.....	4
AANBIEDINGSBRIEF	6
AANTREKKELIJK EILAND: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	10
AANTREKKELIJK EILAND: MOBILITEIT	12
AANTREKKELIJK EILAND: RUIMTE EN WONEN.....	13
AANTREKKELIJK EILAND: LEEFOMGEVING	16
AANTREKKELIJK EILAND: BEDRIJVIGHEID	17
VITAAL EILAND: ALGEMEEN.....	20
VITAAL EILAND: BLIJVEND ONTWIKKELEN	20
VITAAL EILAND: GEMEENSCHAPSZIN & SOCIALE VEILIGHEID	23
VITAAL EILAND: GEZONDHEID EN WELZIJN	23
VITAAL EILAND: DE INWONER IN REGIE.....	25
VITAAL EILAND: ONDERSTEUNING EN ZORG VOOR INWONERS IN EEN KWETSBARE PERIODE	26
DUURZAAM EN INNOVATIEF EILAND: DUURZAME ONTWIKKELING	26
BETROKKEN EILAND: BESTUURS- EN KABINETSZAKEN.....	29
OVERZICHT OVERHEAD	29
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING.....	31
PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	31
PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	33
PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN.....	34
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	35
OVERZICHT AFWIJKINGEN	36
INVESTERINGSPLANNING	37
RESERVES	40
VOORZIENINGEN	40
KERNGEGEVENS	41

Leeswijzer

Voor u ligt de nota van beantwoording van de vragen die door uw raad zijn gesteld naar aanleiding van de Programmabegroting 2025.

Het aantal ontvangen vragen bedraagt 109. De vragen zijn verwerkt op volgorde van binnenkomst. De vragen zijn van de volgende fracties:

- CU
- PvdA
- SGP
- D66
- GOLV
- TOG
- VVD
- CDA

Per vraag is de verantwoordelijk portefeuillehouder aangegeven met initialen. De betekenis van de initialen is als volgt:

AG = Ada Grootenboer – Dubbelman
BJB = Berend Jan Bruggeman
DM = Daan Markwat
HvP = Henk van Putten
JWE = Jaap Willem Eijkenduijn

Er zijn vragen gesteld die meer politiek en/of bestuurlijk van aard zijn. Deze vragen zijn technisch beantwoord. De inhoudelijke behandeling vindt plaats tijdens de raadsvergadering.

Beantwoording vragen

Vragen niet gerelateerd aan de begroting

Partij	Poho	Vraag
GOLV	JWE	Voor windmolens wordt uitgegaan van de vervangingswaarde, betalen alle eigenaren van windmolens OZB en wat is het totale bedrag hiervan?
		<i>Antwoord</i>
		<p>De eigenaren en gebruikers OZB (niet-woningen) betalen OZB voor de windmolens. Windturbines zijn incurante objecten die op een andere wijze worden getaxeerd. Dat gaat niet op basis van marktwaarde, maar op gecorrigeerde vervangingswaarde. Deze waarde wordt vervolgens bijgesteld met technische en functionele veroudering.</p> <p>Deze taxatiemethode voor windturbines is landelijk en geldt bijvoorbeeld ook voor scholen, ziekenhuizen en energiecentrales. De hoogte van het totale bedrag OZB van de windmolens is niet bekend. De uitvoering ligt bij het SVWH. De gevraagde gegevens zijn (ook voor de gemeente) niet openbaar.</p>
Partij	Poho	Vraag
GOLV	JWE	Wat is de jaarlijkse pacht die wordt ontvangen vanuit de Van Pallandt Polder en is deze marktconform? Kan, gezien de begrotingsuitdagingen in de toekomst, overwogen worden deze grond te verkopen?
		<i>Antwoord</i>
		<p>De jaarlijkse pachtinkomsten zijn € 53.168,-. Deze zijn marktconform vastgesteld. De vergoeding voor de ruilverkavelingsrente en de waterschapslasten worden ook door de ondernemers van de proeftuin betaald. Dat is net als bij andere door de gemeente verpachte landbouwgronden.</p> <p>Er zijn meerdere toekomstige ontwikkelingen gepland in de totale Van Pallandtpolder. Daarom wordt een gebiedsvisie opgesteld waarin alle ontwikkelingen integraal worden afgewogen. Daarin komt ook de beantwoording van de vraag of het loont om deze grond te verkopen.</p>
Partij	Poho	Vraag
GOLV	AG	Hoeveel overtredingen zijn er geconstateerd door vervuiling van hondenpoep?
		<i>Antwoord</i>
		<p>In 2024 zijn er geen overtredingen geconstateerd door vervuiling van hondenpoep. Deze overtreding is ook bijna niet vast te stellen. Een boa moet de betreffende hond zien poepen op straat en wachten tot de eigenaar van de hond doorloopt zonder op te ruimen. En dan is het nog mogelijk dat een eigenaar van</p>

		een hond richting een dispenser loopt om een hondenpoepzakje te pakken. Bovendien houden hondeneigenaren zich overwegend aan de regels als een boa in de buurt is.
Partij	Poho	Vraag
GOLV	DM	De chemokar rijdt niet in Sommelsdijk en Middelharnis. Is er een mogelijkheid dat in deze kernen een inzamelpunt komt?
		<i>Antwoord</i>
		De Milieustraat ligt relatief dicht bij deze kernen waar 5 dagen per week klein chemisch afval kan worden weggebracht. Gezien de nabijheid en bereikbaarheid van deze voorziening is het niet efficiënt om de Chemokar ook in Sommelsdijk en Middelharnis te laten rijden.
Partij	Poho	Vraag
TOG	JWE	<p>Kan er wat betreft het eventueel nieuw te realiseren gemeentehuis in onze gemeente, gespecificeerd worden wat er tot op heden al is uitgegeven en voor welke kosten we komen te staan die al bekend zijn voor 2025 en verder eventueel. Zijn er op dit onderwerp al aanbestedingen in werking gezet.</p> <p>Kunt u ook de kosten voor renovatie wat ook berekend zal worden en dan niet de doorrekening met oude cijfers, maar voor de ontwikkeling zoals nu geschetst in het coalitieprogramma 2022-2026 uitgebreid omschreven worden. Een uitwerking van de kosten is dus hetgeen wat er gevraagd wordt als we daar eventueel toe gaan besluiten.</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Totaal voorbereidingsbudget is € 500.000,-.</p> <p>Besteed in 2023: € 27.300,-. Dit zijn kosten voor het opstellen van de verbeeldingsschets met bijbehorende ramingen zoals verwerkt in de startnotitie. Tot nu toe besteed in 2024: € 90.723,-. Dit zijn kosten voor advies, projectleiding, participatie.</p> <p>Nog te verwachten kosten in 2024: conditioneringsonderzoek, haalbaarheidsonderzoek inclusief onderzoek naar tijdelijke huisvesting, stedenbouwkundig plan en verkeerskundig advies. Totaal ca. € 170.000,-. Hier komen nog bij de kosten van inkoopadviseur, projectmanagement, projectondersteuning. Daarnaast houden we rekening met een bedrag voor onvoorzien van 10-20%. De kosten voor projectmanagement en -ondersteuning lopen door in 2025.</p> <p>Er zijn aanbestedingen in werking gezet, te weten: het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek, opstellen stedenbouwkundig plan, bomeninventarisatie en milieukundig bodemonderzoek.</p> <p>Op de technische vraag TV.24.39 is eerder informatie verstrekt over renovatiekosten. Op dit moment is er niet meer informatie over renovatie beschikbaar.</p> <p>Indien uw raad ons college verzoekt om een mogelijke renovatievariant te onderzoeken, stelt ons college voor om de mogelijkheden van renovatie te</p>

		onderzoeken in het haalbaarheidsonderzoek.
Partij	Poho	Vraag
TOG	JWE	In hoeverre werkt het College Uitvoeringsprogramma door in deze programmabegroting? Deze is niet door ons als gemeenteraad vastgesteld, maar wat wordt er nu mee gedaan. Is bijvoorbeeld de prioritering zoals het college hem heeft meegegeven dan nu de prioritering voor het uitvoerende orgaan of hoe wordt dit opgevat binnen het college en de ambtenarij?
		<i>Antwoord</i>
		Ons college heeft vorig jaar, bij de behandeling van de Kadernota 2024, aan uw raad vermeld dat het College Uitvoeringsprogramma wat ons college betreft richtinggevend is qua prioritering. Nadien is het College Uitvoeringsprogramma niet meer aangepast. Het werkt niet door in deze programmabegroting.
Partij	Poho	Vraag
CDA	JWE	Kan het college aan de agenda van de raadsvergadering van november 2024 bij het agendapunt dat gaat over de behandeling van de programmabegroting 2025, weer een addendum toevoegen met daarin de impact van de Septembercirculaire 2024 op de Begroting 2025?
		<i>Antwoord</i>
		We lichten de impact van de Septembercirculaire toe tijdens de presentatieavond van 7 november a.s. In de vergadering van de auditcommissie+ van 22 oktober jl. hebben we de uitkomsten ook reeds gedeeld. De financiële gevolgen verwerken we via een begrotingswijziging als onderdeel van de tussentijdse rapportage. Dit is in lijn met eerdere jaren, uitgezonderd vorig jaar.

Aanbiedingsbrief

Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	<p>Het te nemen besluit is volgens het raadsvoorstel onder punt 1 en 2 het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De begroting 2025 van de gemeente Goeree-Overflakkee vast te stellen. • Besluitvorming over toekomstige voorstellen, die vanaf 2026 leiden tot nieuwe nog niet geraamde en ongedekte structurele lasten, op te schorten tot en met april 2025. <p>Op welke voorstellen doelt het college? En wat betekent dit nu voor de vaststelling? Vallen alle onderwerpen waar nu PM bij staat dan niet meer vastgesteld?</p>

		<i>Antwoord</i>
		<p>We hebben gemeend aan uw raad beslispunt 2 voor te leggen, gezien in het licht van het project 'Samen Keuzes Maken'. De begroting 2025 sluit. De meerjarenramingen vanaf 2026 sluiten niet. Om tot een zuivere en goede afweging richting de Kadernota 2026 als voorloper op de begroting 2026 te komen, wordt beslispunt 2 als een vorm van een disclaimer voorgelegd. Overigens zonder uitzonderlijke gevallen uit te willen sluiten. Deze toevoeging staat onder beslispunt 3. Beslispunt 2 staat het vaststellen van de begroting 2025 (beslispunt 1) niet in de weg.</p> <p>Op bladzijde 131 zijn de zogeheten PM-posten vertaald naar een inschatting. Deze zijn nog niet financieel vertaald in de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028, omdat de lasten van deze investeringen voor een groot deel buiten de planperiode 2025-2028 vallen. De enige PM-post die nog niet van een inschatting is voorzien en als zodanig in de begroting is verwoord is de randweg.</p>
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	<p>De indexeringen zijn volgens de richtlijnen op 4,4% voor lonen en 2,3% voor inflatie meegenomen. Voor de gemeenschappelijke regelingen wordt 1 percentage genoemd nl. 6,8%.</p> <p>Is dit percentage een all-in resp. lonen en inflatie indexering? En waarom is deze indexering dan 0,1% hoger dan waar in de programmabegroting mee wordt gerekend?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Het percentage van 6,8% is inderdaad een all-in percentage. Wel wordt het indexeringspercentage voor gemeenschappelijke regelingen (VRR, DCMR, GGD, GRJR) op een andere wijze bepaald. Volgens de afgesproken werkwijze wordt een gewogen indexpercentage afgegeven. De looncomponent maakt daarvan 80% uit, op basis van het indexcijfer 'prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers'. De overige 20% wordt bepaald door de 'nationale consumentenprijsindex'. Voor beide indexcijfers is gebruik gemaakt van gegevens uit de Macro Economische Verkenningen 2024 (MEV2024). Daarbij wordt aangevuld de nacalculatie over de percentages die in eerdere jaren zijn afgegeven. Deze nacalculatie gaat drie jaar terug omdat voor het jaar t-3 (t = begrotingsjaar) het definitieve percentage beschikbaar is. Op deze wijze is sprake van een eerlijke compensatie voor verschillen die vanaf de afgifte van de index optreden en werken deze niet door op lange termijn.</p>
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	<p>Het voorstel is om de bouwleges neerwaarts bij te stellen, vanwege o.a. de invoering van de Omgevingswet. Het werk blijft vooralsnog en de lonen gaan 4,4% omhoog.</p> <p>Wat is de kostendekkendheid (mag in een percentage) van deze uitvoeringsactiviteit? En in hoeverre wijkt dit af van het landelijke beeld?</p>

		<i>Antwoord</i>
		De kostendekkendheid van het product omgevingswet (hoofdstuk 2) is opgenomen op pagina 81 van de paragraaf Lokale Heffingen en bedraagt op begrotingsbasis 93,9%. Inzicht in een landelijk gemiddeld dekkingspercentage is niet beschikbaar.
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	Het voorstel is om de OZB voor niet-woningen te verhogen met 10% om meer in de pas te lopen met het landelijk beeld. Hoe zit het met de OZB-heffing voor eigenaren van agrarische gronden en/of natuurgronden. Valt dat ook onder niet-woningen?
		<i>Antwoord</i>
		Agrarische gronden en natuurgronden zijn op basis van de Gemeentewet vrijgesteld voor het betalen van OZB. Dit is opgenomen in de Verordening onroerendezaakbelastingen.
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	Vooralsnog blijven voor 2025 alle belastingen en heffingen op 2,3% verhoging. Is het mogelijk om bij deze begrotingsbehandeling bij de toeristenbelasting al voor 2025 een eerste verhoging door te voeren? Is dit administratief ingewikkeld?
		<i>Antwoord</i>
		Nee. Met de sector zijn, met instemming van uw raad, afspraken gemaakt over de tarieven toeristenbelasting voor de jaren 2023, 2024 en 2025. Vanaf 2026 kunnen nieuwe tarieven worden bepaald.
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	Het voorstel is om tot april 2025 geen besluiten te nemen die leiden tot niet-geraamde ongedekte structurele lasten vanaf 2026? Is al bekend welke voorstellen dan op zeker vertraging oplopen? Gaan wij deze lijst zien en brengt u in beeld wat de impact hiervan voor inwoners, bedrijven en/of ambtelijk apparaat is?
		<i>Antwoord</i>
		Het is nog niet bekend of er, en zo ja welke, voorstellen dan op zeker vertraging oplopen. Daar waar sprake is van uitzonderlijke gevallen waarbij besluitvorming vóór mei 2025 noodzakelijk is, leggen wij dit expliciet aan uw raad voor.

Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	In de raadsbrief op pagina 4 staat dat de lonen een indexatie kennen van 4,4%. Op. P. 110 in de financiële begroting staat dat dit 5,4% is. Graag uitleg.
		<i>Antwoord</i>
		Het juiste percentage is 4,4%. Dit is gebaseerd op de meicirculaire 2024. In de Kadernota was, op basis van de huidige begroting 2024-2027, voor de jaarschijf 2025 een loonstijging van 5,4% vermeld. Verzuimd is om het percentage op bladzijde 110 aan te passen.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	Waarom heeft het college het amendement op de Kadernota t.a.v. harmonisatie voetbalcomplexen teruggedraaid?
		<i>Antwoord</i>
		Bij de behandeling van het amendement op de Kadernota is aangegeven dat de extra middelen voor harmonisatie voetbalaccommodaties niet zonder goede onderbouwing in de begroting kan worden opgenomen. Daarbij is meegegeven deze onderbouwing bij de vaststelling van de begroting alsnog aan uw raad voor te leggen. Met een separaat voorstel wordt hierin, in dezelfde vergadering als waarin over de begroting wordt besloten, voorzien. Onder de aannahme dat uw raad met deze onderbouwing kan instemmen met het aanvullende budget is dit in de begroting opgenomen. Wanneer het voorstel met onderbouwing niet door uw raad wordt vastgesteld, leidt dit tot een wijziging op de vast te stellen begroting.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	Wij begrijpen dat de opbrengstraming van de leges omgevingsvergunning wordt bijgesteld. Tegelijkertijd zouden wel leges voor milieuactiviteiten geheven gaan worden. Is dit verwerkt in de begroting?
		<i>Antwoord</i>
		De activiteit is opgenomen in de legesverordening en kan in rekening worden gebracht indien van toepassing. Echter, dit komt weinig tot niet voor en is daarom niet expliciet geraamd in de begroting 2025.
Partij	Poho	Vraag
TOG	JWE	De Eneco-gelden worden niet aangewend voor het IHP voor we hierover gesproken hebben in het project 'Samen Keuzes Maken', echter werd met de kadernota in juli wel het IHP voorgesteld om de Eneco-gelden hiervoor in te

		zetten. Al was het de wethouder die een toezegging deed hier verder over in gesprek te gaan. Hoe verhoudt deze tekst in de programmabegroting zich tot wat er in de Kadernota in juli 2024 is besloten?
		<i>Antwoord</i>
		Als college hadden we in de Kadernota 2025 als voornemen opgenomen om de resterende Eneco-gelden in te zetten ter dekking van afschrijvingslasten van IHP-investeringen. Deze gelden zitten in een kapitaallastenreserve. Dit in de lijn van de inzet van het eerste deel van de Eneco-gelden. Gelet op de behandeling van de Kadernota hebben we dit teruggedraaid. De inzet wordt meegenomen bij het project 'Samen Keuzes Maken', onderdeel inzet reserves.

Aantrekkelijk eiland: Openbare orde en veiligheid

Partij	Poho	Vraag
CU	AG	Signaleren, stoppen en negatieve gevolgen verminderen van overlast gevende jeugd. In hoeverre wordt er momenteel nog actief ingezet op de mysteryguest bij horeca en winkels?
		<i>Antwoord</i>
		Het inzetten van mysteryguests in de horeca wordt weer ingepland. In oktober/november 2024 zijn in overleg met het Platform Veilig Ondernemen, de BIZ Middelharnis Centrum, de BIZ Ouddorp Centrum en de Vereniging Ondernemers Oude-Tonge secret scanners ingezet. Dat was om winkeliers te helpen bij het veiliger maken van hun winkel. Dit gebeurde in combinatie met een winkeldiefstalpreventietraining.
Partij	Poho	Vraag
CU	AG	Afremmen van georganiseerde criminaliteit, hoe is dit te meten en weten we of het budget afdoende is?
		<i>Antwoord</i>
		Georganiseerde, ondermijnende criminaliteit speelt zich voor een groot deel onder de radar af. De maatschappelijke effecten zijn sterk met elkaar verweven. Het voorkomen of beperken ervan is daardoor niet eenvoudig aan te tonen of meetbaar te maken. Dankzij een brede integrale aanpak én het aanstellen van een veiligheidsanalist neemt de informatiepositie toe. Zo kunnen er steeds gericht preventieve én repressieve acties uitgevoerd worden. Door deze inzet kunnen de statistieken van afgelopen jaren niet met elkaar vergeleken worden. Er is na de investering in o.a. een veiligheidsanalist nog voldoende budget over voor preventie campagnes. Gezien de huidige capaciteit bij ketenpartners is het op dit moment niet haalbaar om de inzet op ondermijnende criminaliteit nog verder te verhogen.

Partij	Poho	Vraag
SGP	AG	Wat doet het college concreet t.a.v. het ondersteunen bij werven en behouden van brandweervrijwilligers?
		<i>Antwoord</i>
		Tijdens de brandweerverleggen wordt het bestand met brandweervrijwilligers gemonitord. Het initiatief voor het werven van brandweervrijwilligers ligt primair bij de VRR. Als gemeente ondersteunen wij waar nodig wervingscampagnes.
Partij	Poho	Vraag
TOG	AG	Het college wil aansturen op voldoende beschikbare politie en boa's, hoe wil men dit bereiken aangezien deze regionaal aangestuurd worden en net zoals de ambulances als een soort harmonica werken.
		<i>Antwoord</i>
		Hierop wordt gestuurd tijdens de diverse overleggen met de politie, zowel lokaal als regionaal. Jaarlijks wordt in het Regionaal Veiligheidsoverleg de capaciteit van elk basisteam vastgesteld. Dit is vooral interessant als er landelijk extra politiecapaciteit beschikbaar komt. Dit heeft de laatste jaren ertoe geleid dat het aantal wijkagenten op Goeree-Overflakkee is toegenomen en het basisteam Haringvliet meer armslag heeft gekregen. Daarnaast hebben we al jaren afspraken met de politie en de gemeente Schouwen-Duiveland om tijdens de zomermaanden extra politievrijwilligers naar beide eilanden te halen.
Partij	Poho	Vraag
TOG	BJB	De raad wil signaleren, stoppen, en negatieve gevolgen verminderen van overlastgevende jeugd. Vindt het college de insteek wat ze hier voor willen doen niet verkeerd? Lijkt het bij het college niet raadzamer om de het volgende idee op te pakken. "Is het geen idee zijn de jeugd meer positiviteit te geven i.p.v. de negativiteit bestrijden. Aan de voorkant investeren in positieve dingen i.p.v. achteraf kosten maken om bij te sturen."
		<i>Antwoord</i>
		Bij dit doel gaat het om overlastgevende jeugd. Veel jeugd stelt zich positief op. Er wordt met name vanuit het Sociaal Domein veel ingezet op een positieve benadering van de jongeren. Denk hierbij aan de inzet van jongerenwerk en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Er blijft echter ook een groep jongeren over die zich niet zomaar laat verleiden tot andere positieve activiteiten en waar ook ouders geen grip meer op hebben. Deze groep geeft relatief veel overlast. Daarop wordt ingezet (repressief en afhankelijk van de situatie ook met hulp) met als doel de negatieve gevolgen hiervan voor henzelf en de omgeving te

		verminderen.
Partij	Poho	Vraag
VVD	AG	<p>1. 'Inzetten op het bestrijden van wapenbezit, alcohol- en drugsgebruik onder jongeren/jong volwassenen'.</p> <p>'Vorig jaar tijdens de raadsvergadering van 9 november 2023 is tijdens de behandeling van de Programmabegroting 2024 het amendement 'Wijziging aantrekkelijk eiland' aangenomen.</p> <p>Op bladzijde 11 van de Programmabegroting 2025 staat echter weer: 'Inzetten op het bestrijden van wapenbezit, alcohol- en drugsgebruik onder jongeren/jong volwassenen'. Kunt u uitleggen waarom het college in de Programmabegroting 2025 weer voor de niet-geamendeerde tekst heeft gekozen?</p> <p>2. De programmabegroting 2024 is geamendeerd aangenomen; alcoholgebruik is er toen uit gehaald. Moet dit nu opnieuw geamendeerd worden?</p>
		<i>Antwoord</i>
		1.2. Dit is abusievelijk niet aangepast. Dit wordt meegenomen in de nieuwste versie van de begroting.

Aantrekkelijk eiland: Mobiliteit

Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	'Ontwikkelen beleid voor laadinfrastructuur.' Deze visie is toch al afgerond in 2024?
		<i>Antwoord</i>
		Deze visie is in ontwikkeling en wordt in 2025 ter besluitvorming aangeboden.
Partij	Poho	Vraag
SGP	HvP	Het aantal verkeersongevallen per 100.000 inwoners ligt boven de doelstelling. Heeft dit betrekking op de gemeentelijke wegen of op het hele eiland incl. Rijks, Provinciale en Waterschapswegen? Wat is de inzet van het college om de norm te gaan halen?
		<i>Antwoord</i>
		De verkeersongevallenregistratie heeft betrekking op het hele eiland. De meeste ongevallen gebeuren op waterschaps-, provinciale en rijkswegen. De gemeente wil de eigen wegen conform richtlijnen duurzaam veilig in te richten. Voor wat betreft de wegen die niet in ons beheer zijn heeft de gemeente een

		signalerende en adviserende rol.
Partij	Poho	Vraag
GOLV	HvP	Kan er onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheid om vrachtverkeer tijdens begin en eindtijden van de basisscholen uit de kernen te weren?
		<i>Antwoord</i>
		Er is momenteel geen aanleiding hier onderzoek naar te doen. Technisch is het mogelijk om venstertijden te realiseren. We verwachten hier geen draagvlak voor.
Partij	Poho	Vraag
CDA	HvP	Op bladzijde 13 staat onder 'Wat wil de raad bereiken?' het volgende: 'Inzetten op bereikbaarheid GO tijdens onderhoud/renovatie aan de A29 (Haringvlietbrug en Heinenoordtunnel)'. Echter de Haringvlietbrug is afgerond en de Heinenoordtunnel eind 2024. Is dit doel nog nodig voor 2025?
		<i>Antwoord</i>
		De werkzaamheden zijn afgerond. Dit doel kan worden afgewikkeld.

Aantrekkelijk eiland: Ruimte en wonen

Partij	Poho	Vraag
CU SGP	DM	<ol style="list-style-type: none"> 1. Instellen klankbordgroep ruimte en wonen, bestaat inmiddels toch? 2. Een van de doelen is het instellen van een klankbordgroep ruimte en wonen vanuit de raad... Dat is toch al gerealiseerd? Of wordt hier iets anders mee bedoeld?
		<i>Antwoord</i>
		1.2. Klopt, deze klankbordgroep is inmiddels gestart onder de noemer Klankbordgroep fysiek domein op de interne raadsavond.
Partij	Poho	Vraag
CU PvdA	DM	<ol style="list-style-type: none"> 1. Startersleningen en blijversleningen, we zien dat dit middel al aantal jaren niet gebruikt wordt, is college nog voornemens dit te houden? En hoe kan men dit instrument beter inzetten? Het aantal startersleningen neemt daarentegen wel toe, moet de norm niet bijgesteld worden? 2. De gemeente kent de zgn. blijverslening (zie bij thema Ruimte en

VVD		<p>Wonen). Al 3 jaar op rij zijn daar geen uitgaven op.</p> <p>Welk bedrag blijft er jaarlijks liggen?</p> <p>Zij hier technische redenen voor zoals een te complex aanvraagproces, of onbekendheid?</p> <p>3. Het aantal blijversleningen staat nog steeds op nul. Tijd voor een evaluatie? Wellicht moet dit aanbod anders 'in de markt worden gezet'?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>1.2.3. Ja, klopt. Het is tijd voor een heroverweging. Dit willen we in de loop van 2025 oppakken. De startersleningen worden veelvuldig aangevraagd. Binnenkort volgt er een verzoek voor extra budget.</p> <p>Totdat de heroverweging plaatsvindt, blijven de blijversleningen onveranderd.</p>
Partij	Poho	Vraag
CU	DM	Taakveld/product: Fort Prins Frederik: wat is de status c.q. hoe ziet het college de toekomstige exploitatiemogelijkheden en op welke termijn.
		<i>Antwoord</i>
		<p>Deze vraag sluit aan bij de eerder gestelde schriftelijke vragen van de CDA-fractie. De beantwoording van deze schriftelijke vragen volgt op korte termijn, en gaat ook in op de vragen die hier gesteld worden in het kader van de programmabegroting 2025. De gemeente is in gesprek met een consortium van ondernemers. Begin 2025 informeren wij uw raad nader over Fort Prins Frederik.</p>
Partij	Poho	Vraag
D66	DM	<p>"Als het wettelijk haalbaar is: opnemen in de prestatieafspraken met stakeholders dat woningen bij voorkeur worden toegewezen aan eigen inwoners en mensen met sociaaleconomische binding."</p> <p>Dit is in het verleden al vaker toegepast. Welke mogelijke wettelijke beperkingen moeten we dan aan denken?"</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>De wettelijke bepalingen geven inderdaad wel de beperkingen aan waarmee we te maken hebben.</p> <p>In de praktijk bieden ontwikkelaars nieuwe plannen echter eerst lokaal aan (d.m.v. het inventariseren van de behoefte tijdens een lokale startbijeenkomst). Door daarna degenen die zich toen hebben geregistreerd als eerste te benaderen, zie je in de praktijk dat het overgrote deel van de woningen wordt verkocht aan eigen inwoners en mensen met sociaal-economische binding.</p>

		<p>Daarbij komt dat in anterieure overeenkomsten in beginsel een zelfbewoningsplicht wordt opgenomen bij nieuwe ruimtelijke plannen.</p> <p>In artikel 5.161c van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), staat dat een omgevingsplan regels kan bevatten over te realiseren categorieën woningen. Deze activiteiten worden opgesomd in artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit. De afweging hieromtrent wordt in het traject van totstandkoming van het definitieve Omgevingsplan meegenomen.</p>
Partij	Poho	Vraag
D66	DM	<ol style="list-style-type: none"> "Per kern volledig maken van dorpsprofielen" <p>Zijn deze dorpsprofielen een onderdeel van de omgevingsvisie of een losstaand iets? In hoeverre wordt dit meegenomen in de participatie m.b.t. de omgevingsvisie?</p> <ol style="list-style-type: none"> De raad vraagt om het behouden van de eigenheid van karakters en aanzichten van de dorpskernen, buurtschappen en landschappen. Bij betrokken eiland wordt door het college weergegeven dat per kern volledige dorpsprofielen worden gemaakt. Welke kernen zijn af en welke volgen deze raadsperiode nog?
		<i>Antwoord</i>
		<ol style="list-style-type: none"> In de omgevingsvisie wordt op basis van de integrale afweging per dorp in hoofdlijnen een beeld geschetst als profiel voor de toekomst. Het is vervolgens mogelijk deze uit te werken in een meer gedetailleerd beeld. Bij vaststelling van de omgevingsvisie in 2025 is een dorpsprofiel op hoofdlijnen per dorp beschikbaar.
Partij	Poho	Vraag
TOG	DM	<p>De raad wil gefaseerd aanpakken van permanent bewonen van recreatiewoningen, de landelijke norm laat het tegendeel zien. Hoe kijkt het college naar de landelijke norm in deze?</p> <p>https://nos.nl/artikel/2536829-permanent-wonen-op-vakantiepark-neemt-toe-kabinet-wil-het-gedogen</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>De discussie over permanent wonen in recreatiewoningen wordt de laatste tijd op landelijk niveau steeds intensiever gevoerd. Wij zijn van mening dat gedogen geen oplossing is: De raad heeft in 2019 een besluit genomen om de bestemming van 8 parken, gelegen aan de oostkant van Goeree-Overflakkee, te wijzigen. Dit in verband met het ontbreken van recreatieve potentie op die parken. Daar waar de recreatieve potentie nog volop aanwezig is, zijn wij geen voorstander van gedogen van permanente bewoning van recreatieparken. Dit leidt tot ongewenste situaties. Bovendien speelt de recreatiesector economisch gezien een zeer grote rol op Goeree-Overflakkee, het gedogen van permanente</p>

		bewoning leidt tot zeer negatieve gevolgen voor deze sector.
Partij	Poho	Vraag
TOG	DM	Bouwen van woningen in elke kern, met daarbij ruime aandacht voor sociale woningbouw is wat de raad vraagt. Weten we al of het wettelijk haalbaar is om dit in de prestatieafspraken mee te nemen? Deze vraag is namelijk al 2 jaar eerder gesteld, dus wat is de stand van zaken hier. Ook wordt weergegeven om waar nodig in te zetten op actieve grondpolitiek aan de hand van de toe te passen criteria van de nota grondbeleid. Heeft het college hier al plannen voor en welke kernen betreft dit?
		<i>Antwoord</i>
		Voor informatieverschaffing hierover is een infographic opgesteld. De infographic geeft de gemeentelijke woningbouwplannen weer. De infographic Woningbouwopgave wordt besproken in de raadsvergadering van 14 november. In alle kernen wordt gebouwd. Er zijn intensieve gesprekken met OWW voor benodigde participatie binnen de woningbouwopgave.

Aantrekkelijk eiland: Leefomgeving

Partij	Poho	Vraag
SGP	HvP	Voor 2025 is een aangepaste beeldkwaliteit opgenomen in het IMBK. Klopt het dat dit voor de daaropvolgende jaren niet zo is?
		<i>Antwoord</i>
		De beeldkwaliteit van het voorkeursscenario - gepresenteerd in het IMBK - is vanaf 2025 structureel doorgetrokken.
Partij	Poho	Vraag
SGP	DM	Uit de cijfers zou je kunnen afleiden dat afval 100% dekkend is, maar verderop wordt een kostendekkendheid van 80% aangegeven. Is er een verklaring voor de presentatie van deze cijfers op deze manier?
		<i>Antwoord</i>
		In de berekening van de kostendekkenheid worden ook kosten vanuit andere taakvelden toegerekend. Zie hiervoor het staatje op pagina 78. In de presentatie op pagina 20 zijn alleen de kosten en opbrengsten van het taakveld Afval meegenomen, waardoor de indruk ontstaat dat het taakveld afval 100% kostendekkend is.

Partij	Poho	Vraag
D66	HvP	Is de norm van 100% die wordt gesteld voor verschillende doelstellingen wel realistisch? En worden de KPIs die binnen het IMBK worden ontwikkeld ook gekoppeld aan deze indicatoren? Op dit moment staan er namelijk geen resultaten of percentages per jaar in dus lijkt het opnemen van deze indicatoren in de begroting weinig nut te hebben.
		<i>Antwoord</i>
		De genoemde kwaliteitsniveaus in de programmabegroting komen overeen met de voorgestelde niveaus in het IMBK. De doelstelling van 100% is een theoretisch streven. In de praktijk zal dit percentage lager zijn.
Partij	Poho	Vraag
CDA	HvP	Op bladzijde 19 onder Programma lijn 'Aantrekkelijk eiland' staat het volgende: 'In overleg met de dorpsraden verbeteren van de uitstraling van de entrees en de stads- en dorpsharten'. Echter bij de beleidsindicatoren zien we hiervan niets terug. Kunt u aangeven wat de bijbehorende beleidsindicatoren zijn en zijn deze in afspraken met dorpsraden vastgelegd?
		<i>Antwoord</i>
		In het IMBK is het vastgestelde beleid opgenomen. Uitwerking met dorps- en stadsraden volgt.

Aantrekkelijk eiland: Bedrijvigheid

Partij	Poho	Vraag
CU	HvP	Bestaat Smart Water nog?
		<i>Antwoord</i>
		Formeel is Smart Water nog niet afgesloten, maar feitelijk gebeurt er momenteel weinig meer. We hebben dit met de FOGO besproken. We zijn tot de conclusie gekomen dat we Smart Water ook formeel kunnen afsluiten omdat de doelstellingen van het programma zijn behaald. Tegelijkertijd was ook de conclusie dat de triple helix samenwerking wel om een vervolg vraagt. Met de FOGO en partners vanuit het onderwijs gaan we de triple helix samenwerking vormgeven. Zodra daar meer duidelijk over is berichten wij u daarover.

Partij	Poho	Vraag
D66	HvP	"Instandhouden van gratis parkeren voor inwoners en bezoekers." Zijn er voor ons als gemeente kosten verbonden aan het instandhouden van gratis parkeren? Zo ja, wat voor soort kosten?
		<i>Antwoord</i>
		In de huidige situatie zijn er geen kosten verbonden aan het instandhouden van gratis parkeren. Echter, brengt het instandhouden van parkeerplaatsen wel kosten met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan de beheer en onderhoudskosten. Wanneer er wel opbrengsten uit parkeren wordt gehaald dan kunnen onder andere deze kosten hiervan worden betaald. Daarnaast kan het welkomstproject vanuit GOWerkt bij de stranden hier dan van worden betaald. Dit project is niet direct verbonden aan gratis parkeren, maar zij houden bijvoorbeeld wel toezicht op de parkeerplaatsen in het hoogseizoen.
Partij	Poho	Vraag
D66	HvP	"Aantrekkelijk maken en/of houden van strandopgangen en stranden en ontwikkelen van binnen stranden." Zijn er ook (financiële) afspraken met bijvoorbeeld Staatsbosbeheer en/of het waterschap hierover? Zo ja, waarom missen deze als betrokken partij onderaan de pagina?
		<i>Antwoord</i>
		De verbonden partijen onderaan de pagina zijn rechtspersonen, waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Dat is in dit geval niet aan de orde. Het gaat hierbij namelijk om de grondeigenaren. Het kwaliteitsniveau dat wij als gemeente voor ogen hebben, is vaak hoger dan het kwaliteitsniveau dat de grondeigenaar voor ogen heeft. Met het Rijk zijn er concrete afspraken over de exploitatie van de stranden bij de Brouwersdam. Daarin doen wij alles, omdat Rijkswaterstaat geen recreatief belang heeft bij de stranden. Verder zijn er (nog) geen concrete (financiële) afspraken met bijvoorbeeld Staatsbosbeheer en Waterschap Hollandse Delta. Hierover zijn we met Staatsbosbeheer wel bezig rondom de Grevelingen. Als wij ontwikkelen op grond van een andere partij, bijvoorbeeld bij strand Twins, doen we dit in overleg met de grondeigenaar. In dat geval met Staatsbosbeheer. Het Waterschap doet bepaald beheer en onderhoud bij de strandopgangen. Staatsbosbeheer doet het onderhoud bij strand Twins, de Slikken, Herkingen en de Banaan. Maar dit is niet op het niveau dat wij wensen vanuit recreatief/toeristisch perspectief.

Partij	Poho	Vraag
TOG	AG	College wil gemeente inzet voor het behoud van ziekenhuis op GO, hoe ziet het college deze inzet en zijn er meer dingen die we zouden kunnen doen om het ziekenhuis te behouden?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Voor het behoud van het ziekenhuis is het nodig dat we hen voldoende faciliteren, zodat een gezonde bedrijfsvoering mogelijk is. Het voortbestaan van het ziekenhuis is ook afhankelijk van beslissingen op Rijksniveau. Daar waar mogelijk brengen we bij hen het belang van het ziekenhuis voor Goeree – Overflakkee en voor de regio onder de aandacht. In deze lobby werken we ook samen met anderen, zoals de buurgemeenten en de provincie.</p> <p>Burgemeesters van gemeenten met regionale ziekenhuizen komen regelmatig bij elkaar en lobbyen voor het behoud van regionale ziekenhuizen. Daarnaast is er een landelijke lobbyist gericht op het behoud daarvan.</p>
Partij	Poho	Vraag
TOG	HvP	Het idee is om het toerisme in het midden en de oostkant te stimuleren, zijn hier al plannen voor gemaakt?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Bij de Toeristisch-Recreatieve Visie Goeree-Overflakkee 2025 is destijds een uitvoeringsprogramma inclusief projectenlijst gemaakt. In juli 2024 is hiervoor door 3 trainees een aanvullend behoefteonderzoek recreatie en toerisme in het midden en de oostkant op Goeree-Overflakkee opgeleverd. De aanbevelingen uit dit rapport nemen we mee in onze verdere plannen.</p> <p>Uit de diverse gesprekken blijkt dat het toerisme op de kop van ons eiland niet valt te kopiëren naar het midden en of het oosten van het eiland. De kop van het eiland profiteert van strandtoerisme. Het midden en oosten spreekt andere doelgroepen aan. Voor rust- en ruimtezoekers, agrotourisme en natuurbeleving zien we voor het midden en of oosten van het eiland kansen.</p> <p>Het is tot nu toe lastig gebleken om ondernemers te vinden, die op dit gedeelte van het eiland willen gaan ondernemen. Indien we initiatiefnemers treffen, dan proberen we die zo goed mogelijk te begeleiden. Lopen we hierbij tegen gemeentelijke wetgeving aan, dan pakken we dit integraal op. Tot slot is afstemming met de provincie essentieel. Er moet een gezamenlijk beeld bestaan van de gewenste ontwikkeling van het toerisme. Door regelmatig overleg met de provincie wordt hieraan gewerkt.</p> <p>Ook is dit jaar project Fort Prins Frederik ingebracht als casus bij Waterpoort. We hebben daarbij gefocust op de verkenning van de recreatieve mogelijkheden van het fort.</p> <p>Verder is het Europese subsidieprogramma Leader goed aangeslagen op de Zuid-Hollandse eilanden. We hopen de komende tijd hiermee onder andere de recreatie en het toerisme in het midden en het oosten van ons eiland verder te</p>

		ontwikkelen.
Partij	Poho	Vraag
TOG	BJB	W.21 Aantal banen per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar: Doelstelling is lager als praktijk van afgelopen jaren, moet die doelstelling niet omhoog?
		<i>Antwoord</i>
		Momenteel heeft het bedrijfsleven met name moeite om openstaande vacatures in te vullen en daar ligt dan ook de focus, ook met het oog op de komende vergrijzing. In triple helix verband willen we hier verder mee aan de slag. De ambities liggen dus vooralsnog niet bij het aantal banen.

Vitaal eiland: Algemeen

Partij	Poho	Vraag
VVD	BJB	Binnen het sociaal domein wordt gesproken over het taakveld 'Samenkracht en burgerparticipatie'. Wat valt hieronder?
		<i>Antwoord</i>
		Samenkracht en burgerparticipatie is een wettelijk verplicht taakveld volgens de boekhoudvoorschriften (BBV). Hieronder valt onder andere maatschappelijk werk, statushouders, ouderenzorg, opvang vluchtelingen, multifunctionele accommodaties, kinderopvang, mantelzorgondersteuning en ondersteuning maatschappelijke initiatieven.

Vitaal eiland: Blijvend ontwikkelen

Partij	Poho	Vraag
CU	BJB	Stimuleren talentontwikkeling (OKO) , zijn hier al voorbeelden?
		<i>Antwoord</i>
		Onder de noemer Stimuleren talentontwikkeling is gestart met: <ol style="list-style-type: none"> 1. Het ontwikkelen van een dekkend aanbod naschoolse activiteiten op het hele eiland (4-18 jr.). In het onderwijs zijn twee pilots gestart (obs De Westhoek en de Beroepscampus). Het einddoel is dat het gehele eiland hierin meedoet. Met deze pilot wordt ingespeeld met de creatieve geest van kinderen op de nieuwsgierigheid en het leervermogen van kinderen. Ook komt samenwerken en sociaal samen zijn in een ontspannen sfeer met verschillende leeftijden in de pilot aan de orde.

		<p>2. Opzetten jongerenlabel "Lukki" Het jongerelabel Lukki, gelanceerd op 1 oktober 2024, biedt jongeren de mogelijkheid om meer te ontdekken en actief deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten, evenementen en het vinden van bijbanen. Het activiteitenaanbod wordt gestuurd op inzet van talentontwikkeling bij jongeren.</p>
Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	1. 1e alinea wordt nog vermeld Webego B.V. maar moet dit niet GO Werkt zijn?
VVD	JWE	2. Als verbonden partij wordt hier Webego BV genoemd. Webego BV is opgeheven. Alinea weghalen.
		<i>Antwoord</i>
		Per abuis is Webego BV als verbonden partij als vermelding blijven staan. Dit is niet correct, omdat de BV is opgeheven. Dit nemen we mee in de nieuwste versie van de begroting.
Partij	Poho	Vraag
CU	BJB	Bij W.17, W.18 en W.19 zijn onze doelstellingen fors lager dan het landelijk gemiddelde, dat is een mooi streven (!), maar hoe realistisch is dat en hoe gaan we dat bereiken. Daarbij valt W.18 extra op, de stijging in 2023 is fors, is daar een verklaring voor?
		<i>Antwoord</i>
		Leerplicht is bij uitstek een domein waar goed gemonitord kan worden hoe verzuim en voortijdig schoolverlaten zich ontwikkelen,. Al deze onderdelen worden goed geregistreerd. De normen op deze onderdelen liggen inderdaad laag, maar zijn voor wat betreft het absoluut verzuim en VSV norm niet onrealistisch. Het relatief verzuim is echter enorm toegenomen. Dit heeft vooral te maken met een toename van meldingen die vanuit het VO (RGO en PM) zijn gedaan. De reden daarvan is dat vooral het relatief verzuim van 16/17 jarigen toeneemt.
Partij	Poho	Vraag
CU	BJB	W.26, klopt het dat hier een deel van de indicator is weggefallen?
		<i>Antwoord</i>
		Voor de volledigheid is de toelichting uit WSJG hier genoemd. De toelichting op de wettelijke indicator W 26 is: Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie: zie link. https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/jeugd-en-

		jeugdhulpverlening?scrollid=99&Regionlevel=gemeente&Regioncode=1924
Partij	Poho	Vraag
D66	BJB	1. Wat is de definitie van "voldoen aan de zorgplicht" bij de indicatoren? Met andere woorden, hoe wordt de realisatie van de norm (100%) gemeten?
VVD	BJB	2. Voldoen aan de zorgplicht, wat wordt hier verstaan onder zorgplicht? Hoe wordt dit gemeten?
		<i>Antwoord</i>
		In Wmo, Jeugdwet en de Participatiewet is er sprake van zorgplicht (i.p.v. het wettelijke recht op zorg). De gemeente beslist of en welke voorziening er nodig is. Op het moment dat de burger niet in staat is om op eigen kracht of met behulp van zijn omgeving te komen tot zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, is de gemeente verantwoordelijk voor het organiseren van de juiste ondersteuning. De indicator moet verder ontwikkeld worden in het kader van het verzamelen en het duiden van data.
Partij	Poho	Vraag
TOG	BJB	College wil leerachterstand opgelopen door coronaperiode inlopen, wat zijn de opties hierbij en hoe snel lopen we deze achterstand in?
		<i>Antwoord</i>
		Op blz. 25 staat: "Bijdrage leveren aan het inlopen van leerachterstanden opgelopen tijdens de coronaperiode door inzet op welbevinden". Het onderwijs is verantwoordelijk voor het inlopen van de feitelijke leerachterstanden. Daarvoor is ook een substantieel budget beschikbaar gesteld. De gemeente heeft middelen beschikbaar gesteld gekregen om sociaal emotionele achterstanden in te lopen. Het plan daarvoor wordt op dit moment uitgevoerd en behelst: weerbaarheidstrainingen, extra schoolmaatschappelijk werk, OKO onderdelen (welbevinden in school).
Partij	Poho	Vraag
VVD	BJB	W.28 Personen met een lopend re-integratietraject per 10.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar. Het aantal is fors gestegen t.o.v. het jaar ervoor. We zitten hiermee ruim boven het landelijk gemiddelde en de norm. In eerdere beantwoording (vraag CU) is dit ook al aan de orde geweest. Wat is hiervan de reden? Hoe realistisch is de norm?
		<i>Antwoord</i>
		Er is een verschil van definitie. Het landelijke cijfer is gebaseerd op re-integratievoorzieningen, terwijl het hier gaat over re-integratietrajecten. Eén persoon kan meerdere voorzieningen hebben. In ons registratiesysteem leggen we alle

		activiteiten vast die nodig zijn om mensen te laten participeren. Dit verklaart waarom onze cijfers hoger zijn dan het landelijke cijfers. We zetten in wat nodig is en wat realistisch is.
--	--	---

Vitaal eiland: Gemeenschapszin & sociale veiligheid

Partij	Poho	Vraag
CU	BJB	Leden Bibliotheek ZH-Delta , klopt het dat het ledenaantal in 2022 en 2023 exact gelijk is? En is het mogelijk om nu nog of anders volgend jaar de lokale cijfers te delen, van de hele ZH-Delta is niet echt relevant voor onze gemeente, of zijn daar argumenten voor?
		<i>Antwoord</i>
		Het ledenaantal in 2023 en 2022 is niet gelijk. Dit is abusievelijk zo in de programmabegroting terecht gekomen. Het werkelijke aantal leden 2023 is 29.577 ten opzichte van 26.525 leden in 2022. Dit betreft alle leden van de Bibliotheek Zuid Hollandse Delta (gebied van de gemeenten Goeree-Overflakkee en Voorne aan Zee). De leden van Goeree-Overflakkee bedroegen in 2023 8.666 ten opzichte van 8.027 leden in 2022.

Vitaal eiland: Gezondheid en welzijn

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Niet wekelijkse-sporters (%) t.o.v. bevolking van 19 jaar, hier lopen we achter op het landelijk gemiddelde, we weten dat sport belangrijk is voor sociale cohesie en vitaliteit van verenigingen. Wanneer kunnen we sportnota ontvangen? En zitten hier ook verbetervoorstellen in om dit specifieke percentage onder de norm van 50% te krijgen. Waarom kiest het college voor een norm/doelstelling die gelijk is aan het resultaat van 2022?
		<i>Antwoord</i>
		In de sport- en beweegagenda 2023 (herijking sportakkoord) wordt via 5 thema's ingezet op sportstimulering. Dat zijn gezonde start, niemand buiten spel, vitale senioren, vitaal verenigingsleven en gemeentelijke ondersteuning sport & een omgeving die uitnodigt tot beweging. Ook uit het recente onderzoek van het NOC*NSF blijkt dat de groep 13-30-jarigen niet-sporters groot is op Goeree-Overflakkee. De norm is voornamelijk gelijk aan die van 2022, omdat het onderzoek eens in de 4 jaar plaatsvindt en in genoemde periode als gevolg van Covid-19 de sportdeelname onder de doelgroep is afgenomen. Met de huidige norm richten we ons op herstel. De ambitie is om in de toekomst het aantal niet-sporters (onder genoemde doelgroep) te verlagen door sport- en beweging volgens de 5 thema's van onze sport- en beweegagenda te stimuleren. Zowel individueel als door sportaanbieders.

Partij	Poho	Vraag
PvdA	BJB	<p>Het programma vitaal eiland kent thema's op gezondheid en welzijn alsook op inwoners in regie. Daar zijn ambitieuze doelen. Echter, jaar op jaar zijn er dotaties aan de reserves. Op gezondheid en welzijn in 2023 2,3 mln. en in 2024 1,0 mln. Bij inwoners in regie is dat resp. 4,9 mln. en 5,7 mln.</p> <p>Wat is de analyse van het college hierbij in concrete cijfers en prognoses? Wanneer kunnen we dit verwachten ?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Zoals op 11 juli 2024 op vragen van de PvdA-fractie toegezegd, komt ons college voor het samen keuzes maken in de klankbordgroep sociaal domein en in de auditcommissie+ terug met een analyse van de financiën sociaal domein. De verwachting is dat dit eind 2024/begin 2025 gebeurt. Daarnaast is het antwoord op uw vraag volgens boekhoudvoorschriften bestemming boekjaren T-1 (2022: € 2,3 en 2023: € 1,0 miljoen). De bestemming resultaat opvang Oekraïense vluchtelingen jaar T-1 (€ 4,9 en € 5,7 miljoen).</p>
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	<p>Sportbeleid etc. Wat heeft het college gedaan met de uitkomst van de benchmark van de Provincie in relatie tot deze begroting?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Ons college heeft met de uitkomst van de benchmark van de provincie Zuid-Holland geconcludeerd dat dit niet sportstimulering of sportbeleid is. Het gaat hierbij specifiek om de kosten van het aantal accommodaties voor sportbeoefening.</p> <p>Deze constatering nemen we verder mee in het onderzoek van het Mulier Instituut in het kader van de harmonisatie overige buitensportverenigingen. Ook is met het opstellen van de begroting hier nog geen rekening mee gehouden. We nemen de uitkomsten van de provinciale benchmark wel mee in onze overwegingen ten aanzien van het project 'Samen Keuzes Maken'. Met uw raad is afgestemd dat de uitwerking daarvan op een later moment wordt gedeeld.</p>
Partij	Poho	Vraag
D66	BJB	<p>Zijn er binnen dit hoofdstuk ook financiële relaties met partners die bijdragen aan het uitvoeren van deze doelstellingen? Zo ja, welke organisaties?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Ja, denkt u hierbij aan onder andere GGD Rotterdam-Rijnmond, Centrum voor Jeugd en Gezin, ZIJN (welzijn), Kwadraad (maatschappelijk werk), Toekomst Bestendig Leven (TBL) en op basis van IZA en GALA gefinancierde ketenaanpakken.</p>

Vitaal eiland: De inwoner in regie

Partij	Poho	Vraag
CU	BJB	Zorg aan hulpbehoevende naaste (mantelzorg) (laatste 12 maanden) , hoe moeten we dit lezen? Is 70% van onze inwoners de afgelopen 12 maanden mantelzorger geweest? En hoe duiden we dit dan, is het positief omdat we zoveel betrokken mantelzorgers hebben of is het negatief omdat er blijkbaar zoveel mantelzorg nodig is? En waarom wordt er voor deze norm van meer dan 47% gekozen, wat willen we dan precies bereiken?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Uit de burgerpeiling van 2023 is gebleken dat 70% van de inwoners heeft aangegeven in de periode (laatste 12 maanden) zorg aan een hulpbehoevende naaste te hebben geleverd. Dit gaat om zowel structurele ondersteuning, als incidentele ondersteuning.</p> <p>In het kader van de Visie Breed Sociaal Domein zetten we in op samenredzaamheid en gemeenschapszin. Daarmee proberen we het draagvlak voor mantelzorg te vergroten. In verband met vergrijzing en schaarste in de zorg wordt informele zorg komende jaren belangrijker dan ooit. Het feit dat veel inwoners zich inzetten voor de ondersteuning van naasten is daarmee een positieve ontwikkeling. Er is gekozen voor een norm >47% omdat we in wilden zetten op een stijging van de inzet van mantelzorg ten opzichte van de peiling 2021.</p>
Partij	Poho	Vraag
TOG	BJB	Mantelzorger voelt zich belemmerd in dagelijkse activiteiten door het geven van zorg aan naaste. Landelijk gemiddelde is 30% en Goeree-Overflakkee zit op 36% en dit is een flink verschil, enig idee hoe dit kan en wat college hieraan kan doen?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Op Goeree-Overflakkee wordt aanzienlijk meer mantelzorg verleend ten opzichte van het landelijk gemiddelde (zie pag. 33: 70% G-O t.o.v. 55% landelijk). Hierdoor is het aandeel mantelzorgers dat zich belemmerd voelt in de dagelijkse activiteiten mogelijk ook iets hoger dan het landelijk gemiddelde: er zijn eenvoudigweg meer inwoners die mantelzorg geven.</p> <p>Het college zet hierop in door verschillende vormen van respijtzorg aan te bieden. Daarnaast bieden we de mantelzorger een ruimhartig mantelzorgcompliment. Hiermee worden zij in staat gesteld om op een voor hen passende manier in te kunnen zetten op ondersteuning die helpt om hun zorgtaken vol te houden. Daarbij valt te denken aan: besteden aan een uitje, een aantal uur een tuinman inzetten voor werk in de tuin waar ze niet aan toe komen of voor ontspanning bijvoorbeeld een massage.</p>

Vitaal eiland: Ondersteuning en zorg voor inwoners in een kwetsbare periode

Partij	Poho	Vraag
CU	BJB	W.06 (en ook W29) heeft een norm ver beneden het landelijk gemiddelde. Mooi doel, maar is dat realistisch? Zeker gezien de enorme toename van Haltverwijzingen, enig idee waar die stijging door komt?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Indicator W06 zijn Halt Verwijzingen. Dat gaat om jongeren die lichte strafbare feiten hebben gepleegd en door politie of Leerplicht naar bureau Halt zijn verwezen. W29 is het aantal jongeren in jeugdzorg. De vraagsteller legt een relatie tussen deze twee indicatoren, die niet causaal is.</p> <p>De norm ligt laag. Dit is ook het streven. De reden van toename in 2023 is tweeledig: gevolgen van corona en het actiever inzetten van het instrument door handhaving. In de keten wordt dit beschouwd als voorliggende voorziening die preventief werkt.</p>

Duurzaam en innovatief eiland: Duurzame ontwikkeling

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Stimuleren van woningisolatie en energiebesparende maatregelen en bestrijden energiearmoede, hoe staat het met de pilot in Herkingen en is deze al verder uitgerold?
		<i>Antwoord</i>
		<p>De pilot in Herkingen is afgerond. Twee vrijwillige Energieklussers hebben bij 32 huishoudens kleine energiebesparende maatregelen aangebracht. Hiermee is € 1.600,- verdiend voor de verenigingen uit het dorp.</p> <p>We hebben veel positieve reacties ontvangen. Er ligt een projectplan klaar om het project voort te zetten in Melissant en Achthuizen. De lessen van de pilot in Herkingen zijn hierin meegenomen. Op dit moment ligt het projectplan bij ons college ter besluitvorming. Na akkoord krijgt het project een vervolg.</p> <p>Naast de verschillende projecten met vrijwillige klussers is er sinds juni ook een betaalde klusser aan de slag. Hij is aanwezig op momenten dat de doelgroep voor (energie)armoede aanwezig is. Dit is bijvoorbeeld bij het spreekuur van Stichting ZIJN in de bibliotheek of bij de voedseluitgifte van Cherty Re-use. Op die momenten spreekt hij de inwoners aan en vertelt wat hij voor ze kan betekenen.</p> <p>Tijdens de afspraak in de woning voert hij het goede gesprek en brengt kleine energiebesparende maatregelen aan. Verder bekijkt hij of het witgoed toe is aan vervanging door een energiezuinig exemplaar.</p> <p>Deze werkwijze werkt goed en is heel doelgroepgericht. Deze aanpak willen we</p>

		verder professionaliseren en opschalen onder de naam Energiebank Goeree-Overflakkee. In deze aanpak werken wij samen met Coöperatie Deltawind. Op dit moment ligt de doorontwikkeling van de aanpak en het projectplan bij ons college ter besluitvorming. Na akkoord krijgt het project een vervolg.
Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Stimuleren en faciliteren van initiatieven voor verduurzaming van de agrarische sector, hoe staat het hiermee en wat zijn nog plannen?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Duurzame agrarische projecten worden door de gemeente gestimuleerd en ondersteund. Het gaat dan om onder andere de Proeftuin van Pallandt en Stad Aardgasvrij, waar enkele agrarische ondernemers onder vallen. Ook gebeurt het via de samenwerking die de gemeente heeft met agrarische koplopers op het gebied van duurzame energie.</p> <p>Het stimuleren en faciliteren vindt ook plaats via de programmalijnen Agrifood en Duurzaamheid van de Regio Deal Zuid-Hollandse Delta. Op die manier zijn initiatieven als de productie van Bokashi en verduurzaming van een agrarisch bedrijf met groene waterstof (financieel) ondersteund. Daarnaast is er een cursus Bodem als Basis. Verder vindt er onderzoek plaats naar de toekomst van een biologisch en regeneratief bedrijf. Ook is er de realisatie van waterbassins in het onderste deel van oude windmolens. Daardoor is zoet water beschikbaar voor biologische akkerbouwgewassen.</p>
Partij	Poho	Vraag
D66	JWE	Valt er iets te zeggen over het aantal duurzaamheidsleningen dat dit jaar is aangevraagd? Is de behoefte hieraan nog steeds zo groot als in 2022 en in 2023?
		<i>Antwoord</i>
		Dit jaar zijn tot op heden 51 aanvragen ingediend. Gezien de aantallen en het verbruikte budget van de afgelopen twee jaren lijkt de behoefte afgenomen.
Partij	Poho	Vraag
GOLV	JWE	Wat is het nu nog beschikbare budget voor Stad aardgasvrij en hoeveel kost het onze gemeente aan personeel inzet?
		<i>Antwoord</i>
		Stad Aardgasvrij is een idee van een groep inwoners uit Stad aan 't Haringvliet. Zij hebben samen met ons als gemeente Goeree-Overflakkee en projectpartners als Oost West Wonen, Stedin en Essent de afgelopen jaren gewerkt aan een plan voor een aardgasvrij Stad aan 't Haringvliet door collectief over te stappen op groene waterstof of een individuele aardgasvrije

		<p>oplossing zoals een warmtepomp.</p> <p>Het initiatief is gegroeid tot een demonstratieproject waar niet alleen wij als gemeente, maar ook andere organisaties en overheden in Nederland van kunnen leren. Dit alles doen we samen met inwoners van Stad aan 't Haringvliet.</p> <p>De gemeente kreeg in 2020 een Rijksbijdrage van € 5,6 miljoen. Vanuit dit budget worden proces- en uitvoeringskosten betaald. Zo is onder andere met dit budget een succesvolle draagvlakmeting in 2023 georganiseerd, zijn ruim 500 woningen geschouwd en meer dan 300 huishoudens hebben een subsidie gekregen voor de overstap op elektrisch koken. Ook worden projectteamkosten betaald.</p> <p>Van dit budget is nog € 3.154.600,- over per 24 oktober 2024. In de meerjarenbegroting is een bedrag van € 75.000,- opgenomen voor Stad Aardgasvrij. Dit budget wordt ingezet voor het betrekken van de inwoners via informatieavonden, persoonlijke gesprekken, nieuwskranten, e-mailberichten en www.stadaardgasvrij.nl. Het bedrag wordt volledig besteed.</p> <p>Voor de zomer besloten de ministeries van Klimaat en Groene Groei (KGG) toen EZK, en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), toen BZK, om gezamenlijk met de gemeente opdracht te geven aan waterstofadviseur Noé van Hulst om advies uit te brengen over óf en hoe het project door kon gaan.</p> <p>Om de uitgaven te beperken zijn een aantal activiteiten op pauze gezet. De activiteiten die nodig zijn lopen door, zoals het schouwen van de woningen door schouwers, subsidieaanvragen en het beantwoorden van vragen over het project.</p> <p>Ook blijven we de inwoners van Stad aan 't Haringvliet op de hoogte houden van belangrijke ontwikkelingen van het project. We zijn gestopt met een deel van de externe inhuur van mensen, zoals projectmanagement en het omgevingsmanagement om zo de projectkosten te beperken.</p>
Partij	Poho	Vraag
CDA		<p>Op bladzijde 38 staat het volgende: '1. Komen tot innovatieve opwek, besparing en opslag van energie. Voldoen aan eisen klimaatakkoord'. Kunt u uitleggen hoe dit doel zich verhoudt tot wat het college gaat doen, nl: 'Verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van duurzaamheid, maar niet voorop lopen'.</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>In de aanpak rondom de energietransitie (RES 1.0 en Transitievisie Warmte) is vastgesteld dat inwoners en ondernemers van Goeree-Overflakkee centraal staan. Ook verbindt onze gemeente zich aan de wettelijke doelstellingen uit het Klimaatakkoord en de Klimaatwet.</p> <p>We werken aan een energietransitie die meeloopt in het tempo van de rest van Nederland. Vooroplopen of innoveren is niet het doel, maar kan soms kansen bieden om onze lokale belangen te behartigen. Als innovaties kansen bieden voor onze inwoners en ondernemers op Goeree-Overflakkee, nemen we dit</p>

		mee in de advisering, visie en beleid. Daarin beschouwen we innovatie als een middel en geen doel op zich.
--	--	--

Betrokken eiland: Bestuurs- en kabinetszaken

Partij	Poho	Vraag
TOG	HvP	Mate van vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd is een stuk lager als landelijk gemiddeld (28% en 22%) Hoe komt dit en hoe kunnen we dit verbeteren?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Op dit onderdeel doet onze gemeente het inderdaad wat minder goed dan landelijk. Toch wordt de “samenwerking met inwoners” in zijn totaliteit gewaardeerd met een 5,9 ten opzichte van een cijfer van 6,1 landelijk. Ten opzichte van referentiegemeenten van onze omvang doen we het zelfs iets beter, want daar is het gemiddelde waarderingscijfer 5,8.</p> <p>Wat de precieze oorzaak of beweegredenen voor dit antwoord is, is in de enquête van Waarstaatjegemeente niet gevraagd.</p> <p>Hoe we het vertrouwen in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd kunnen verbeteren, is een ingewikkelde vraag. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat responsiviteit, welwillendheid, rechtvaardigheid, deskundigheid en integriteit belangrijke vertrouwensaspecten zijn richting inwoners. Responsiviteit is het goed kunnen luisteren en inleven in inwoners. Inwoners willen zich gehoord en gezien voelen. Een ander belangrijk aspect is dat inwoners weten wat de gemeente doet en hoe een gemeente werkt. Ook dat kan positief bijdragen aan het vertrouwen in de gemeente.</p>

Overzicht overhead

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Overhead producten, advies, € 685.900,-, hoe is dit opgebouwd c.q. welke adviezen betreffen dit zoal?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Dit betreffen geen adviezen, maar dit heeft betrekking op de kosten die vallen onder de kostenplaats Advies. Hierop worden verantwoord de kosten van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contributies € 346.000,- o.a. de VNG; • Advieskosten van derden € 120.800,- o.a. algemene juridische advisering; • Kosten akten/processen € 34.200,- o.a. proceskostenvergoedingen; • Wet Open Overheid € 184.900,-.

Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	<p>Het overzicht overhead (p. 52) laat een percentage van 10,1% zien met een bedrag van 22,7 mln. euro. De lasten zijn verdeeld over de categorie teams en de categorie producten. Bijvoorbeeld voor informatisering staan er lasten bij i-teams (1,9 mln. euro) en bij het product informatisering en automatisering (3,957 euro).</p> <p>Hoe moeten we deze verdeling zien c.q. welk type lasten staan nu bij i-teams (salarissen?) en welke lasten staan nu bij het product (abonnementen, software etc.)?</p> <p>Zijn inmiddels cijfers van het landelijk gemiddeld overheadpercentage bekend? En zo ja, hoe scoort Goeree-Overflakkee dan ten opzichte hiervan?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>De lasten die vallen onder de kostenplaats I-team zijn de salariskosten, opleidingskosten en eventueel inhuur van het team Informatievoorziening. Dit geldt overigens ook voor de andere teams binnen het overzicht. Het product Informatisering en automatisering omvat de lasten voor onderhoud hard- en software, aanschaf hard- en software, huur kopieermachines, datakosten, informatiebeveiliging, etc.</p> <p>Via de tool vensters voor bedrijfsvoering is het percentage overheadformatie ten opzichte van de formatie voor gemeente Goeree-Overflakkee 25,5%. Het referentiekader is gemeenten met een grootte van 50.000 tot 55.000 inwoners. Het percentage overhead van dit referentiekader bedraagt 25,2%.</p>
Partij	Poho	Vraag
GOLV	JWE	<p>Voor organisatie en advies wordt een bedrag opgevoerd van € 2.000.000,-. Hoe en met welke methodieken worden uitbestedingen, contracten gemonitord?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Aanbestedingen en contractbeheer worden gemonitord in het aanbestedingsplatform Mercell. Contractmanagementtool is aanwezig in Mercell. Contractbeheer (bewaken metadata) vindt plaats binnen team Inkoop. Contractmanagement (bewaken levering en kwaliteit) ligt als verantwoordelijkheid bij de budgethouder.</p> <p>Binnen het Sociaal Domein is er een contractmanager die aan de hand van vastgestelde KPI's de contracten managet. Dit gebeurt door middel van het opvragen van een managementrapportage bij leveranciers.</p>

Paragraaf Bedrijfsvoering

Partij	Poho	Vraag
CU	AG	Tweede tabel, personeelskosten , klopt het dat in deze tabel meerdere rekenfouten staan?
		<i>Antwoord</i>
		Ja, dat klopt. Inmiddels zijn deze hersteld en verwerkt in een aangepaste begroting die u op korte termijn wordt aangeboden. Deze fouten hebben geen invloed op de begrotingssaldi.
Partij	Poho	Vraag
CU	AG	E. Informatievoorziening , we lezen hier nog niks over het inkopen (o.i.d.) van een programma om persoonsgegevens weg te lakken, zodat alle ingekomen stukken openbaar gemaakt kunnen worden. Dit wordt toch ook een aardige investering?
		<i>Antwoord</i>
		De aanschaf en implementatie van een programma om persoonsgegevens weg te lakken (anonimisatie-software) is een geprioriteerd project bij het team informatievoorziening. De benodigde eenmalige en structurele middelen hiervoor zijn geraamd. Indien tijdens het traject blijkt dat deze middelen niet toereikend zijn, vindt bijraming tijdig plaats.

Paragraaf Lokale heffingen

Partij	Poho	Vraag
CU	DM	1e alinea 2024 moet toch 2023 zijn? En afvalstoffenheffing, waarom gaan we niet voor een hogere kostendekkendheid?
		<i>Antwoord</i>
		Vraag 1 = Inderdaad 2024 moet 2023 zijn. Dit wordt nog verwerkt in de toegezegde geactualiseerde versie. Vraag 2 = Het streven is om naar een hogere kostendekkendheid te gaan. Om 80% kostendekkendheid te behouden is al een gemiddelde verhoging (combinatie van het vaste en variabele tarief) van 5,7% nodig. Dit heeft consequenties voor de gemiddelde lastendruk per huishouden. Het verder verhogen kan, maar is een politieke afweging.
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	Het tarievenbeleid (p. 76) gaat uit van ophoging met het inflatiepercentage van

		<p>2,3%. De lonen stijgen met 4,4%. Dat betekent dat het administratieve proces voor belastingheffing, inning en afhandeling ontheffingsverzoeken en bezwaarschriften met deze 4,4% duurder wordt.</p> <p>Hoe is dat nu in het percentage van 2,3% verwerkt? Of neemt de gemeente dit impliciet voor eigen rekening. En zo ja, wat is het bedrag dat daarmee gemoeid is.</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>In de kadernota wordt het uitgangspunt voor de indexering bepaald. Deze gaat uit van de prijsindexatie uit de meicirculaire 2024.</p> <p>Feitelijk is de verhoging van 2,3% alleen van toepassing op de Algemene belastingen (algemene dekkingsmiddelen). Via de Algemene Uitkering wordt de gemeente ook gecompenseerd voor loonstijgingen.</p> <p>De overige heffingen gaan uit van het kostendekkenheidsprincipe, waarbij het bepalen van het tarief losstaat van de prijsindex. In de totale kosten zit ook de looncomponent, die in 2025 stijgt met 4,4%. Een voorbeeld is de rioolheffing, die voor 2025 gelijk is gebleven aan het tarief 2024 (kostendekkendheid 100%).</p>
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	<p>Er wordt bij de OZB belasting op een aantal plaatsen gesproken over “een eventuele areaaluitbreiding”. Dat klinkt alsof areaaluitbreiding nog niet meegenomen. Toch mag je aannemen dat door verhoging van het aantal woningen hierop zeker een positief effect van is. (Meer dan de toename vanuit het gemeentefonds)</p> <p>Is hier kwantitatief iets over te zeggen?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Op pagina 75 en 111 wordt inderdaad gesproken over eventuele areaaluitbreidingen. We nemen deze, voor zover bekend, mee in de berekening van de OZB-opbrengst en vervolgens ook bij het bepalen van de correctie Algemene Uitkering.</p> <p>Voor 2025 is gerekend met een areaaluitbreiding ter waarde van € 20.000.000,-</p>
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	<p>Lokale heffingen: OZB Niet-woningen: De opbrengst wordt met 10% i.p.v. 2,3% verhoogd, dit wordt doorgezet t/m 2029. Betekend dat dat deze belasting met 50-60% stijging is ingeboekt, is het dan niet verstandig om iets uitgebreider de effecten hiervan te beschrijven? (Wij kunnen lastig inschatten of deze stijging in lasten in redelijkheid draagbaar is).</p>

		<i>Antwoord</i>			
		In de begroting is meerjarig rekening gehouden met een groei van deze belastingopbrengst met 10% per jaar. Om een indruk te geven wat de effecten voor de belastingbetaler kunnen zijn is een voorbeeldberekening gemaakt van de verwachte stijging in 2025.			
		Onroerende zaakbelasting (gebr. n-w)			
		WOZ-waarde - 2024	€ 500.000,00	0,09600%	€ 480,00
		WOZ-landelijke ontwikkeling	2,5%		
		WOZ waarde - 2025	€ 512.500,00	0,10175%	€ 521,47
					€ 41,47
		Onroerende zaakbelasting (eig. n-w)			
		WOZ-waarde - 2024	€ 500.000,00	0,13593%	€ 679,65
		WOZ-landelijke ontwikkeling	2,5%		
		WOZ waarde - 2025	€ 512.500,00	0,14062%	€ 720,67
					€ 41,02
		Verschil 2025 tov 2024 =			€ 82,49
		Onroerende zaakbelasting (gebr. n-w)			
		WOZ-waarde - 2024	€ 1.000.000,00	0,09600%	€ 960,00
		WOZ-landelijke ontwikkeling	2,5%		
		WOZ waarde - 2025	€ 1.025.000,00	0,10175%	€ 1.042,95
					€ 82,95
		Onroerende zaakbelasting (eig. n-w)			
		WOZ-waarde - 2024	€ 1.000.000,00	0,13593%	€ 1.359,30
		WOZ-landelijke ontwikkeling	2,5%		
		WOZ waarde - 2025	€ 1.025.000,00	0,14062%	€ 1.441,34
					€ 82,04
		Verschil 2025 tov 2024 =			€ 164,99

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Partij	Poho	Vraag
CU	HvP	Groenvoorziening en speelplaatsen , met het IMBK zijn dit plan en deze notitie toch deels achterhaald geworden en gaan we streven naar en werken aan de doelen die daarin staan?
		<i>Antwoord</i>
		De eerdergenoemde stukken zijn geïntegreerd in het IMBK dat op 17 oktober door uw raad is vastgesteld.
Partij	Poho	Vraag
PvdA	HvP	Op pagina 87 en 88 worden kerncijfers groen benoemd. We gaan ervan uit dat dit de aantallen groen betreft die wij zelf in beheer hebben. De tabel geeft geen jaartal en ook geen vergelijking met eerdere jaren. Kortom, wat de situatie met

		<p>het groen is valt moeilijk te zeggen.</p> <p>Het college wordt gevraagd om de cijfers te geven van 2016 (start van het groenkwaliteitsplan), 2020 en 2024. Is dat mogelijk? Ervan uitgaande dat de tabel 2025 weergeeft.</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Het beheersysteem houdt de actuele stand bij van ons areaal. Mutaties worden direct cijfermatig verwerkt. Het is niet eenvoudig de historische data te reproduceren. Dit vraagt intensieve inspanning. Mocht uw raad dit willen, dan starten we hiervoor een project op.</p>
Partij	Poho	Vraag
SGP	HvP	<p>Omdat het IMBK nog niet is vastgesteld ten tijde van het opstellen van de begroting wordt veelal teruggegrepen op oude plannen. Hoe zit dat met de financiële doorvertaling van het IMBK in de meerjarenbegroting?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>De eerdergenoemde stukken zijn geïntegreerd in het IMBK dat op 17 oktober door uw raad is vastgesteld. In de meerjarenbegroting is vanaf 2025 de bijstelling (ad. € 700 k) van de reguliere exploitatiebudgetten meegenomen. Hierbij wordt opgemerkt dat ze nog wel verdeeld moeten worden over de diverse onderdelen. Voor de structurele investeringen, inclusief achterstallig onderhoud, is vanaf 2027 een stelpost opgenomen voor de te verwachten kapitaallasten.</p>

Paragraaf Verbonden Partijen

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	<p>Opnieuw is de indexatie van de GR-en 6,8%. In de paragraaf verbonden partijen staat bij een heel aantal GR-en dat er is gekeken naar besparingen. Maar met een dergelijke jaarlijkse toename heeft dat geen effect. Nog opvallender is dat de stijging (op pagina 92) 11% blijkt te zijn. Waar komt dit door?</p>
		<i>Antwoord</i>
		<p>Naast de genoemde index is sprake van een toename van de bijdrage volgens het ingroeimodel voor de VRR en is voor de DCMR de in de Kadernota 2025 genoemde verhoging verwerkt in de cijfers. Daarnaast is de bijdrage aan de GRJR hoger begroot wegens toenemende inzet van dure zorgarrangementen in de jeugdzorg.</p> <p>Het streven is om naar een hogere kostendekkendheid te gaan. Om 80% kostendekkendheid te behouden is al een gemiddelde verhoging (combinatie van het vaste en variabele tarief) van 5,7% nodig. En dit heeft consequenties</p>

		voor de gemiddelde lastendruk per huishouden. Het verder verhogen kan, maar is een politieke afweging.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	Klopt het geprognosticeerde Eigen Vermogen en Vreemd Vermogen van de VRR per 31-12-2025? Zo ja, wat is hier dan de verklaring voor?
		<i>Antwoord</i>
		De genoemde bedragen in kolom geprognosticeerd Eigen Vermogen 31-12-2025 (€ 97.905.000,-) en kolom geprognosticeerd Vreemd vermogen 31-12-2024 (€ 7.254.000,-) zijn per abuis omgewisseld. Dit wordt meegenomen in de nieuwste versie van de begroting.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	Waar wordt de enorme toename van de bijdrage aan de GR jeugdhulp Rijnmond door veroorzaakt?
		<i>Antwoord</i>
		Naast aanpassing van de tarieven met de wettelijke OVA-index is sprake van groei van de inzet van (dure) zorg.
Partij	Poho	Vraag
SGP	HvP	PPS Suijssenwaerde: Is in het tekort ook begrepen de verwachte extra kosten voor het (groot) onderhoud van de brug? Zo nee, in wat voor orde van grootte zou dit vallen.
		<i>Antwoord</i>
		In het tekort is geen rekening gehouden met de verwachte extra kosten voor onderhoud.

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Risico's PM posten , kunnen daar globale ramingen aan gehangen worden?
		<i>Antwoord</i>
		Wanneer we de effecten van een risico nog niet goed kunnen inschatten worden deze risico's opgenomen als "pro memorie". Hiermee wordt aangetoond dat de risico's wel in beeld zijn en dat deze gemonitord worden. Er is nog geen inschatting van een bedrag mogelijk.

		Bij de halfjaarlijkse actualisatie wordt elk van deze risico's opnieuw beoordeeld en bekeken of deze concreter kunnen worden gemaakt. Zodra we meer weten over kans maal effect wordt er inderdaad een bedrag aangehangen. Voor de genoemde risico's in de paragraaf kon dit nog niet worden gedaan. Voor de komende actualisatie vindt er opnieuw een beoordeling plaats.
Partij	Poho	Vraag
PvdA	JWE	Is uit te leggen waarom de belastingcapaciteit (p.105) onder druk staat? GO bevindt zich onder het landelijke gemiddelde. Wordt hiermee bedoeld dat er nog ruimte is om de belasting te verhogen?
		<i>Antwoord</i>
		In de samenvatting van de paragraaf is geschreven dat de kengetallen in het algemeen onder druk komen te staan. Niet specifiek de belastingcapaciteit. Dit is ook te zien in de tabel van de kengetallen op pagina 105. Diverse kengetallen gaan in toekomstige jaren van groen naar oranje/rood.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	'Opgave duurzaamheid: Goede sturing is van groot belang. In de begroting is een structurele raming opgenomen, maar er volgt nog een 10% bezuiniging op duurzaamheid.' Dit lijkt wat uit de lucht te komen vallen mede gezien het nog te voeren gesprek inz. bezuinigingen.
		<i>Antwoord</i>
		Deze bezuiniging is de voorgenomen bezuiniging van het kabinet van 10% op de specifieke uitkeringen (inkomst). In de specifieke uitkeringen is duurzaamheid een substantieel onderdeel. Wanneer we als gemeente minder subsidie ontvangen kunnen we ook minder uitgeven.

Overzicht afwijkingen

Partij	Poho	Vraag
PvdA	BJB	Het gebruik van het abonnementstarief WMO is opnieuw gestegen. Vanaf 2026 wordt dit afgeschaft, wordt hier al op geanticipeerd. Is er een prognose hoeveel mensen niet langer dit goedkope tarief krijgen en hoe het gebruik zal afnemen?
		<i>Antwoord</i>
		Vanuit de gemeente volgen we de ontwikkelingen rondom de afschaffing van het abonnementstarief Wmo en de invoering van de Inkomens- en Vermogensafhankelijke eigen bijdrage (IVB) per 1 januari 2026. Dit doen we door het volgen van webinars die door het CAK of de VNG in samenwerking met VWS worden georganiseerd.

		Door de rijksoverheid wordt nog gewerkt aan de uitwerking van de wet in de AMvB. Er is nog geen prognose te maken hoe het gebruik afneemt. Wel hebben we een toename gezien in 2019. Dit was een landelijke trend, waarbij met name een toename te zien was van mensen met midden-hogere inkomens die een beroep deden op de huishoudelijke ondersteuning via de gemeente na invoering van het abonnementstarief. Of deze trend zich nu in omgekeerde richting laat zien hangt onder andere af van de maximale hoogte van de eigen bijdrage.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	Kan toegelicht worden waarom de inzet, en daarmee de kosten, voor duurzaamheidsprojecten toenemen?
		<i>Antwoord</i>
		<p>De inzet - en daarmee kosten - voor duurzaamheidsprojecten nemen toe om verschillende redenen. Een belangrijke oorzaak is dat er jaarlijks een indexatie plaatsvindt op de kosten voor salarissen (ongeveer 4,4%) en overige kosten (ongeveer 2,3%).</p> <p>Verder hangt de benodigde inzet voor de duurzaamheidsprojecten af van landelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. De nationale ambities zijn groot, net als de complexiteit van de energietransitie. Dit leidt ertoe dat er de komende jaren meer inzet benodigd zal zijn voor de duurzaamheidsprojecten om de doelstellingen te halen. Het grootste deel van de benodigde inzet wordt gedekt uit (met name nationale) subsidies die incidenteel van aard zijn.</p>

Investeringsplanning

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	1. Transformatie kruising N215/N498 Oude-Tonge , zou een bijdrage van de mogelijk nieuw te vestigen grote bedrijven op het industrieterrein en evt. van de fastfoodketen ook nog tot de mogelijkheden behoren? Zij zijn mede de oorzaak van de noodzaak van deze aanpassingen.
TOG	HvP	2. Transformatie kruising N215 / N498 Oude-Tonge Wanneer de Provincie besluit om op de kruising N215 / N498 een rotonde aan te leggen, bestaat de kans dat de gemeente wordt gevraagd een financiële bijdrage te leveren. Op dit moment wordt uitgegaan van een bedrag van € 100.000,-. Getracht wordt voor deze bijdrage subsidie te krijgen. (dit was toch al rond?)
		<i>Antwoord</i>
		<p>De Omgevingswet maakt het mogelijk bovenplanse kosten op ontwikkelingen te verhalen, mits deze kosten voldoen aan de PPT-criteria. Deze criteria zijn proportioneel, profijt en toerekenbaarheid. Bij de uitwerking van de plannen van transformatie wordt met deze mogelijkheid rekening gehouden.</p> <p>Het genoemde bedrag is een indicatie op basis van de informatie die de gemeente nu beschikbaar heeft. De plannen voor transformatie van de kruising</p>

		<p>zijn nog in voorbereiding. Hiertoe werken provincie en gemeente samen. Zodra de resultaten van een nu lopend micro-verkeersstromenonderzoek bekend zijn kan een definitief ontwerp worden voorbereid.</p> <p>Op basis van het definitief ontwerp worden de kosten geraamd en volgen afspraken over de verdeling van de kosten tussen provincie en gemeente. Ook de verhaalbaarheid van de kosten wordt dan nader onderzocht. Een subsidie kan pas worden aangevraagd nadat de kosten definitief geraamd zijn en er zicht is op de realisatie van de werkzaamheden.</p>
Partij	Poho	Vraag
CU	HvP	Actualisatie investeringsbudget n.a.v. IMBK , is hier al een globale invulling in € aan te geven structureel en totaal?
		<i>Antwoord</i>
		Ja, dit is opgenomen in de begroting 2025. Concrete invulling wordt in 2025 verder uitgewerkt.
Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Upgrade gemeentelijke accommodaties- fase 4 , kunt u dit onderwerp wat verder toelichten, is nu niet duidelijk wat er nog gaat gebeuren en of dit nog maar 1x gebeurt.
		<i>Antwoord</i>
		<p>In de periode 2022 t/m 2025 is er jaarlijks een bedrag van € 75.000,- geraamd voor functionele aanpassingen (upgrade) van gemeentelijke accommodaties.</p> <p>Bij groot onderhoud of verduurzamen komen er vanuit de exploitanten verzoeken van aanpassingen van het gebouw. Een voorbeeld is aanpassing van de entree van Ons Huis in Herkingen.</p> <p>De functionele aanpassingen maken geen onderdeel uit van het budget voor verduurzamen of het MJOP gebouwen. Het budget voor 2022 en 2023 is aangesproken. Het budget voor 2024 hevelen wij over naar 2025. Samen met het budget van 2025 is er een bedrag van € 150.000,- beschikbaar. Bedragen kunnen bijvoorbeeld worden ingezet bij de aanpak voor verduurzamen (incl. meerjarig onderhoud) van de Melishof en Ons Dorpshuis in de komende periode.</p>
Partij	Poho	Vraag
SGP	HvP	VCP Ouddorp, fietsstraat Koolweg . Ooit is afgesproken om eerst een evaluatie naar de raad te sturen over de fietsstraten voordat een volgende fase uitgevoerd gaat worden. Wanneer kunnen wij dat tegemoetzien?
		<i>Antwoord</i>

		De evaluatie is momenteel gaande. De uitkomst hiervan wordt uiterlijk Q2 2025 aangeboden aan de raad.
Partij	Poho	Vraag
SGP	HvP	Kunstwerkenbeheerplan: Wordt hier het Masterplan Havens niet verward met het Kunstwerkenbeheerplan, of krijgen we ook een Masterplan Kunstwerken?
		<i>Antwoord</i>
		Alinea 2 van 'kunstwerkenbeheerplan 2021-2025' is geheel gerelateerd aan het Masterplan Havens. De havens zijn een specifiek onderdeel van het Kunstwerkenbeheerplan. In deze alinea is de financiële samenhang weergegeven.
Partij	Poho	Vraag
GOLV		Van 2025 tot 2028 wordt er een groot aantal voertuigen/werktuigen vervangen. Kan dit ook doorgeschoven worden? Bij GO werkt worden er 12 voertuigen vernieuwd in 4 jaar. Lijkt me een behoorlijk wagenpark! Kan dat efficiënter?
		<i>Antwoord</i>
		De vervanging van auto's worden gepland na 8 jaar. Langer doorrijden betekent dat de kans op reparatie groter wordt. De (jaar)kosten kunnen dan hoger worden dan de kosten van een nieuwe auto. Er wordt zeker ook gekeken of een vervanging uitgesteld kan worden. Bij vervanging wordt in alle gevallen gekeken, of een diesel-auto vervangen kan worden door een elektrische auto. Onlangs heeft GO werkt besloten één voertuig minder in te gaan zetten. Deze staat ook niet meer in de begroting. GO werkt heeft verder al haar voertuigen nodig om de medewerkers en hun materialen te kunnen verplaatsen naar de verschillende werkgebieden/ opdrachtgevers.
Partij	Poho	Vraag
GOLV	HvP	Herinrichting Oost Havendijk € 231.000,-. Wat gaan we hier doen en moeten we hiermee niet wachten tot definitie is of er een brug komt ja of nee?
		<i>Antwoord</i>
		Dit staat los van een mogelijke kanaalkruising. Met de brug wordt bedoeld op de Oostelijke Randweg. Een voorstel voor besluit wordt in Q1 2025 aangeboden.

Partij	Poho	Vraag
GOLV	HvP	Welke projecten moeten nog worden uitgevoerd in het kader van het VCP Makro Middelharnis/Sommelsdijk?
		<i>Antwoord</i>
		De realisatie van VCP's wordt bij de totstandkoming van het Strategisch Mobiliteitsplan inzichtelijk worden gemaakt. Het Strategisch mobiliteitsplan wordt medio 2025 aangeboden voor vaststelling.

Reserves

Partij	Poho	Vraag
CU	AG	Reserve opvang vluchtelingen , deze reserve is aanzienlijk. Klopt het dat deze reserve niet alleen voor dit doel besteed hoeft te worden? En zijn er al concrete plannen om deze gelden in te zetten? Zou deze post ook gebruikt kunnen worden om voor de bewoners van de boten en de statushouders in tijdelijke huisvesting extra activiteiten te ontplooiën? Zodat ze een meer zinvolle dagbesteding kunnen krijgen?
		<i>Antwoord</i>
		<p>Het is een bestemmingsreserve die kan worden aangewend voor het doel opvang vluchtelingen. De reserve is gevoed uit overschotten op de vergoeding voor de opvang van Oekraïense ontheemden.</p> <p>De recent voorgestelde nieuwe dagvergoeding voor de opvang van Oekraïense ontheemden is fors verlaagd naar € 45,- per opvangplek per dag. Dit bedrag is voor onze gemeente niet kostendekkend. Het ministerie geeft aan dat als de werkelijke kosten hoger zijn dan de vergoeding, de werkelijke kosten vergoed worden. Voor mogelijke tegenvallers in de opvang is de reserve als dekkingsmiddel achter de hand.</p> <p>Het is inderdaad mogelijk om de reserve voor andere vluchtelingengroepen aan te wenden. Zo wordt het extra toezicht op het Havenhoofd voor de azielzoekersopvang uit deze reserve bekostigd. Uw suggestie om voor de bewoners van de boten en de statushouders in de tijdelijke huisvesting extra activiteiten te ontplooiën kan dus ook.</p>

Voorzieningen

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Voorziening schenking kleuterschool , wat houdt dit precies in?
		<i>Antwoord</i>

		Dit zijn van derden verkregen middelen (legaten). Deze zijn belegd en onder andere OBS de Regenboog ontvangt jaarlijkse rentebaten.
--	--	---

Kerngegevens

Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Huishoudens met laag inkomen boven drempel , wat houdt dit in en hoe kan het dat deze gelijk blijven de komende jaren?
		<i>Antwoord</i>
		<p>De kerngegevens zijn gebaseerd op de meicirculaire 2024 met de bijbehorende benamingen. Huishoudens met een laag inkomen boven drempel was een nieuwe maatstaf, waar op dat moment nog geen gegevens over beschikbaar waren bij het opstellen van de meicirculaire.</p> <p>Vanuit het voorzichtigheidsprincipe zijn alle jaren horizontaal doorgetrokken. De maatstaf geeft in het gemeentefonds een vergoeding voor het aantal huishoudens met een laag inkomen boven de drempelwaarde van 10% van het aantal woonruimten.</p> <p>Het CBS definieert laag inkomen als volgt: Het aantal particuliere huishoudens (exclusief studentenhuishoudens) in de gemeente in het 2e, 3e en 4e deciel van de landelijke inkomensverdeling van het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen van particuliere huishoudens (exclusief studentenhuishoudens). Bij de berekening van de septembercirculaire is inmiddels een groei in het aantal huishoudens meegenomen.</p>
Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Aantal leerlingen VO van jaar T-10 , wat betekent dit?
		<i>Antwoord</i>
		Eén van de maatstaven van het gemeentefonds is de extra groei van leerlingen voortgezet onderwijs. Het gaat hierbij om het verschil tussen het aantal leerlingen in het uitkeringsjaar en het aantal leerlingen 10 jaar eerder.
Partij	Poho	Vraag
CU	JWE	Leerlingen so goedkoop/so duur , wat betekent dit?
		<i>Antwoord</i>
		Eén van de maatstaven van het gemeentefonds is Leerlingen in (voortgezet) speciaal onderwijs. Bestaande uit leerlingen aan een speciale school voor

		basisonderwijs, zoals gedefinieerd in de wet op het primair onderwijs. Praktijkonderwijs zoals gedefinieerd in de Wet op het voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs bedoeld in de Wet op de expertisecentra. Gezien de leerbehoefte wordt er een factor(klasse) toegepast op het aantal leerlingen.
Partij	Poho	Vraag
SGP	JWE	Wij storen ons aan de terminologie in deze tabel. Bijv. laag opleidingsniveau, leerlingen so goedkoop en duur. Zou het college hier meer passende terminologie willen gebruiken?
		<i>Antwoord</i>
		Onder andere vanuit de Financiële-verhoudingswet, het Ministerie van BZK en het CBS wordt deze landelijke terminologie van de maatstaven in het gemeentefonds gebruikt.

Gemeente Goeree-Overflakkee
Koningin Julianaweg 45
3241 XB Middelharnis
Postbus 1
3240 AA Middelharnis
T. 14 0187
info@goeree-overflakkee.nl
www.goeree-overflakkee.nl